

Matej Cigale.

„Vrtec“ bi zanemarjal svojo dolžnost, ako bi Tebe, predraga slovenska mladina, ne seznanjal z ónimi možmi, ki so ves čas svojega življenja neumorno delovali za blagor in čast svoje domovine. Zna se, da „Vrtec“ ne more obširno opisovati življenja in delovanja takih za našo domovino velezaslužnih mož,

ali ob kratkem omeniti jih, šteje si v svojo sveto dolžnost, da jih vsaj nekoliko poznaš po njih imenu in delovanji. Mej take, za našo slovensko slovstvo zeló zaslužne može, štejemo tudi prerano nam umrlega učenjaka slovenskega Mateja Cigaleta. Izvestno ste vže večkrat slišali to imé, in kaj bi ga né, saj je kot

temeljiti jezikoznanec napisal lepo število slovničnih in drugih sestavkov, ki so mnogo pripomogli k likanju našega milega slovenskega jezika.

Matej Cigale porodil se je v 2. dan meseca septembra 1819. l. v Loméh pri Črnem vrhu nad Idrijo. Ljudsko šolo je obiskoval v Črnem vrhu in Idriji ter se vže kot deček učil jako dobro in pridno. Latinske šole zvršil je v Gorici. Leta 1841. stopil je v semenišče Ljubljansko, a leta 1843. izstopil iz njega ter se podal najpred v Gradec in pozneje na Dunaj na ondotno vseučilišče. Po dovršenih juridičnih študijah stopil je v sodnijsko prakso v Gorici in z novim letom 1848. l. opravil v Celovci preskušnjo za sodnika. Leta 1849. bil je poklican na Dunaj, ker je ministerstvo sklenilo izdajati postave v vseh jezikih, ki se govoré v Avstriji, tedaj tudi v našem slovenskem. Te postave, ki jih sklepajo naši poslanci v državnem zboru, tiskajo se v posebnej knjigi, ki se jej pravi: „Državni zakonik.“ Temu „Državnemu zakoniku“ je bil naš rojak Matej Cigale urednik od 1849. l. pa do letos dné 20. aprila, ko je izdihnil svojo blago dušo. Umril je kot c. kr. ministerijalni svétnik spoštovan od vseh, ki so ga poznali.

Od 1848. pa do 1884. l. pisal je vedno v Bleiweisove „Novice,“ v katerih je spodbujal rojake svoje, naj bi v uradih in drugih knjigah pisali lepo in pravilno slovenščino. Jako zanimiva in potrebna knjiga je njegova „Znanstvena terminologija,“ ki jo je izdala „Matica Slovenska“ 1880. l. in nam rabi kot vodilo pri raznih še razvijajočih se znanostih v materinem jeziku. A največ zaslug pa ima pokojni Matej Cigale kot urednik Wolfovega nemško-slovenskega slovarja, ki je prišel na svetlo v dveh obilih zvezkih 1860. l. Mnogo, premnogo je še storil Cigale v prosepah našega slovenskega jezika, kar pa ne moremo vsega navajati v „Vrtcu.“ Pilil je jezik sam in svetoval drugim, kakó jim ravnati, da pridobé slovenskemu jeziku lepoglasen in pravilen zlog. Bil je Cigale kot jezikoslovec jako delaven in trudoljubiv, zatorej ga težko pogreša narod slovenski in njegova izguba se ne bode tako kmalu nadomestila, kakor bi želeti bilo za naš narod slovenski.

Grlici.

Na oknu grlica sediš
In gledaš krotka me, zvedáva.
Lepó, da nič se ne bojiš,
Sem pridi, da se poigráva.

Na mizi čaka te prosó,
Drobiveci kruha nekatéri
In zrnje turšéice mehkó,
Kar bolj ugaja, pa pobéri!

Saj jaz ti ne učinim zlá,
Pobožam le ti gladko pérje,
Ker vem, po kaj si sem prišla,
Ponudim tudi ti večérje.

Takó! — Še vode se napíj,
Zdaj pojdi, vse je v rédi!
Saj vem, da nekaj te skrbi, —
Na gnezdo spet pod streho sédi!

Fr. Krek.

